

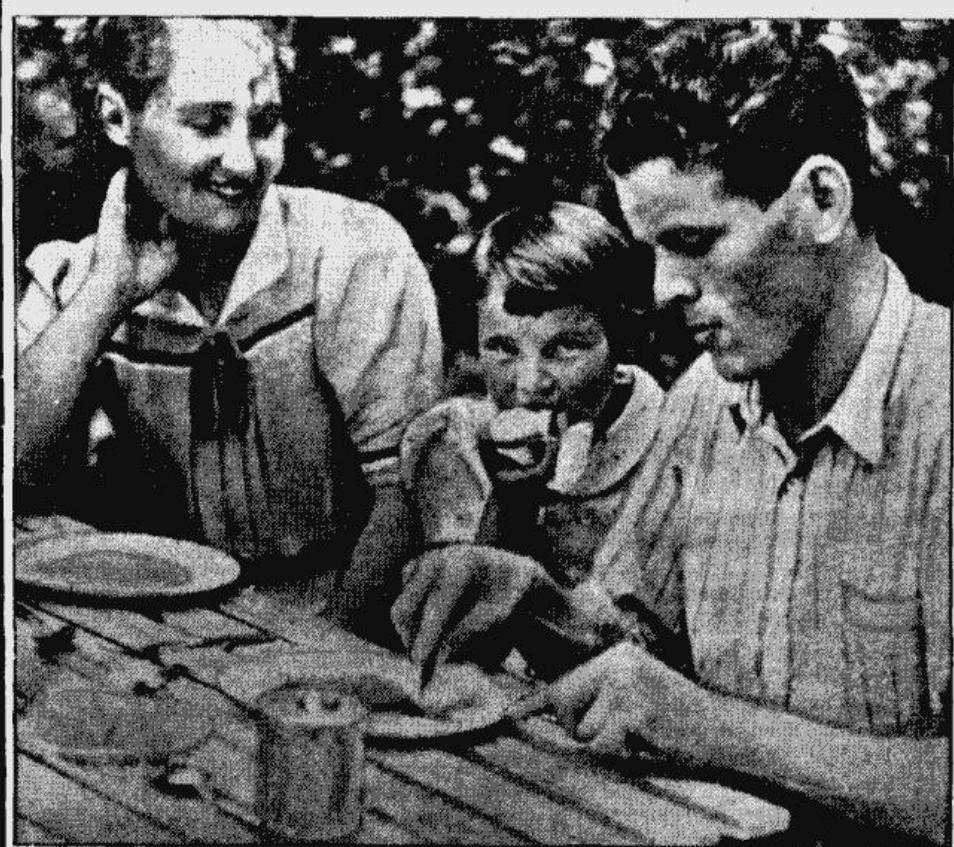
SOMIJA PASAULE

Latvijas arodorganizaciju sporta, Latvijas galda tenisa savienības, Rīgas apgabala futbola savienības, Latvijas smagatletikas savienības, Latvijas peldēšanas savienības, Latvijas ritenbraucēju savienības, Latvijas ziemas sporta savienības, Latvijas motorsporta savienības, Rīgas apgabala basketbola savienības, Latvijas vieglatletikas savienības, Rīgas pilsētas darbinieku sports, Amatiera, Starta, Rīgas futbola kluba, 5. Rīgas aizsargu pulka sporta kluba, Latvijas sporta biedrības, Rīgas krievu sporta biedrības, Rīgas Vilku, Dzelzsceļu aizsargu pulka sporta kluba un Nacionālo Latvijas atvaininato karavīru biedrības oficiāls organs.

Nr. 743

7. decembrī 1939. gada

Nr. 743

Vienkārši un mierīgi slavenais somu pasaules rekordists Taisto Meki dzīve tālu provincē no lielpilsētas kyadas — Kerolā. Savas dzīves biedres un mazās meitīgas vidū Meki savas mājas dārzā redzams ieturot pusdienu maltīti.

Paavo Nurmi — somu mākslinieka Vaine Altonena pasaules slavenā un skaistā skulptura. Lielais skrējējs Paavo Nurmi ir katra somu jaunīca centības ideals. Ar saviem milzu panākumiem, Nurmi ir aizrāvis visu savu tautu, kāpēc arī izauģi daudz slaveni vārdi, no kuriem vistālāk skanoisās patlabān ir Taisto Meki, par kuru šodien plaši stāstam saviem laistiņiem.

**MEKI LIDZ SĀVĀM TRIUMFA
DIENĀM...**

Taisto Meki dzimis 1911. gada 19. martā Helsinkis. Somijas galvas pilsētā viņš pavaidja savu bērnību līdz 1918. gadam, kad viņa Meki ģimene pārcēlās uz nelielo provincē pilsetiņu Rekolā, kas atrodas netālu no Helsinkiem. Meki vecāki nebija nekādi bagātnieki un kā vienkāršam strādnieku bērnam, Taisto vajadzēja jau agri uzsākt ikdienīšā darba gaitas. Viņš ilgāku laiku strādāja kā būvju strādnieks, tad kādā metala apstrādāšanas fabrikā un beidzot viņš nokļuva Somijas Alkohola ligas dienestā (kurās darbinieks Meki ir vēl arī tagad). Viņa dzīves veida jau no agrās bērnības bija vienkārši un dabisks, bez kādiem pārējām vai ierobežojumiem. Sportam Meki pievērsās 1931. gadā, kad viņš bija sasniedzis pilngadiņu. Viņš arī ātri aprecējās, tātās nekavēja sporta gaitas. Klusā, mierīgā ģimenes dzīve drizāk Meki sasniegumu attīstību pat sekmējusi. 1932. gadā (tais sezonā, kad Lehtinenas pārēja pirmo Nurmi pasaules rekordu — 5000 m distancē), Meki

atzīmēja savu muža pirmo uzvaru. Viņš vienīgais konkurentus pārēja 3000 m skrējējiem. Protams, toreiz neviens pat teodāmīties nevarēja, ka šeit darīšanā ar tādu fenomenālā nākotnes viru. Meki laika atzinās gan lēnām, bet joti regulāri un pakāpeniski kļuva aizvien labākās un 1934. gadā viņš senasākā kārtā izcīnīja Somijas meistara titulu 5000 metrus. Toreiz joti sīvi Nurmi atstātās vadošā vietas dēļ spēkojis Lehtinen, Iso-Hollo, Salminens, Aškola un Hekerts. Viņi kāpīnāja jau sākumā joti ātru tempu un dzīma pārsteigums, kā finišā visielāko izturības krājumu bija uzturējis soli soli aiz vadōšo duelu grupas skrejēji, toreiz vēl maz pazītās Taisto Meki. Tad pāris gadus Meki atkal palika itķā paēnā. Viņi vija 1934. gada meistarībā uztvarētie sāncēni panāca iespaidīgus revanšus un šķita, ka Meki nekad nekļūs Somijas un reizē arī pasaules skrējējiem vadošais virs, kant arī viņa sasniegumi joprojām aizvien uzlabojās, tāk pārējie (Salminens, Hekerts, Aškola) gāja vēl straujāku progresu ceļā un Meki dzīvoja maz ievērots „lielo dūžu” ēnā. 1936. gadā Meki vēl saslima un viņš nevieta arī olimpiskās ekspedīcijas sastāvā, kas devās uz olimpiskām spēļēm Berlīnē un tur spīdoši apliecināja, ka skrējējiem vadošās Meki garajā, lēnā kāpojās progresu ceļā, viņam vairs neticēja un pat Nurmi, no vērtējot sezonās noslēgumā 1937. gada sasniegumus, ieteica saubas, ka diezī vārā kādreiz

Meki skrējot labā... Tācu jau nākošā — 1938. gada sezonā pierādījās Nurmi paregojuma nepatisēja. Meki vispirms kļuva Nr. 1 Somijas dižā gārgabaliņu saimē, tad Parīzē viņš izcīnīja Eiropas meistara titulu 5000 m distancē un 1938. gada cīnu noslēgumā Meki realizēja jaunu pasaules rekordu 10.000 metrus. Ar šo bridi tad nu viņš pilnībā sākās Meki valdīšanas laiks. Par 1939. gada Meki triumfa dienām nav daudz ko stāstīt. Tās visiem vēl joti labā atmiņā. Spozīkie mīrdomi, protams, viņa 1939. gada bilance ir pasaules rekordi — 5000 m un 10.000 m skrējējiem. Tādās bijušas Meki gaitas līdz viņa patreizējām triumfa dienām. Kā isti izveidojies viņa progresā gājēns, tas pārskatai vērojams blakus skatāmā tabulā.

MEKI DZIVE UN TRENIŅĀS.

Kluss, mierīgs, ikdienīšs, bet reiz gan joti noteikts ir Meki gaitu ritums. Rekolā cīmā, kas atrodas apmēram 18 km no Helsinkiem, Meki kopā ar sievu un 8 gadus veco meitīpu savā nelielā mājīnā bauda mierīgu ģimenes dzīvi. Tā mazliet gan traucēta tiek vasarā, kad Meki gandrīz vairāk nekā dienas gada startās kādā citā pilsētā. Meki kārtējās dienas programmas plāns ir šāds. No rīta augšā viņš cejas plkst. 6, tad treniņa tērpi veic 8—10 km garu skrējēnu mežā. Rekola ir mazs ciemats, ielēgās mežā un šai ziņā isti piemērīta vieta somu zarrabalnieka treni-

nam. Plkst. 7 Meki ģimene sēžas pie Meki kundzes rūpīgi sagatavotā brokastu galda un tās gāmes galva dodas uz staciju, lai brauktu uz darba vietu Helsinkis. Pēcpusdienu — plkst. 16 Meki atgriežas Rekolā un atkal mežā viņš skrien 8—9 km garu ceļa gabalu. Pēcpusdienu treniņā Meki lielu vērību velti spurtīmu un noslēgumā viegliem loķanības vingrojumiem. Tad Meki vakariņu un iet loti ātri gulēt. Meki treniņās tikai mežā un laukumā viņš skrien tikai saelkstēs. Meki par saviem treniņiem stāsta, ka viņš tāpat kā vairums Somijas skrējējiem, negatavojas pēc kāda speciāla plana. Meki treniņa galvenais mērķis vienmēr ir sagatavot savu kermeni tā, lai kurā katrā laikā varētu būt savu spēju augstākā kāpīnājumā. Lai varētu vienīšķā laikā absolēvt ar joti nelieliem pārtraukumiem visgrūtākās cījās. Šo vārdu patiesībā savā laikā pierādīja jau Nurmi un arī joavars Meki startēja gandrīz vai katru trešo dienu. Viņš savu brīnišķīgo 10.000 m pasaules rekordu sārūden realizēja svētdienā, bet pirms tam piektdien Meki cīnījās Stokholmā ar Henriju Jonsonu un pārējām izcilākām zviedru skrējējiem 5000 m distancē, pie kam Meki uzvarēja lieklīkā 14:14,8 min. laikā. 2 dienas vēlāk Meki sasniedza savu fantastiskāko rekordu atzīmi. Šis piemērs nepāprotākā liecinā, ka Meki kermenis ir sagatavots tiešām priekšīmīgi, kas gandrīz nekādos apstākjos nepazīst pārpūšanos. Un viss tas panākts kā vienākāk un noteiktāk. Ipaši bābumi, kas blakus dabas dotam talantam laikam gulētu fenomenalo sasniegumu pamatā, kur mēlejams visu rekordu „noslēpumu noslēpums”.

TAKTIKA UN STILS.

Rakstura ziņā Meki ievērojami atšķiras no pārējām somu skrējējiem slavenībām. Viņā nav ne ēna ne tās mūžīgās klusēšanas un tāri ziemēniecības aukstuma, kas tik begātīgi piemīta viņa lieļajiem priekšgājējiem un visvairāk pašam skrējēju „karaju karalim” Paavo Nurmi. Pretestīt Meki ir daudz smaidošs, vispār daļes priedgās un temperamentīgisks. Ja Nurmi savu mīltīgo enerģiju tieši krasī izpauða ar savu majestatisko mieru, tad Meki cīnas grība un spēks staro preti jau no katra viņa teiktā vārda. Stila ziņā Meki ir gluži līdzīgs saviem pārējējiem atšķirību — skrējējiem. Vieglā ir viņa gaita un skaistā solis, kā katram, kas ik dienas treniņās sāmu klātās mīkstājās mežā tākās. Blakus mīlīgai izturībai, Meki piemīt arī pie tiekošās īstrums, kas viņam atlauj godam pastāvēt viesīšķā finišā cījā. Meki aizstāv Helsinku Kīsa Velkot Kluba krāsas un viņš reprezentē savu biedrību arī 4×400 m stafetē. Tieši 400 m distancē Meki spēj pat veikt zom

(Turpinājums 2. lpp.)

VARONA
apavi glīti un izturīgi

Kalku ielā Nr. 36.
Marijas ielā Nr. 11.
Tērbatas ielā Nr. 52.
Brīvības ielā Nr. 149.

ILGEĢIEMA STIKLA FABRIKA a.s.

MŪSU KRISTALI
viedāžākos, arī modernākos, slīpeju-
mos, gravējumos un krāsās
DAVĀNĀM.

Pieprasiet visos attiecīgos veikalos un
apskatiet mūsu pārstāvju paraugu iz-
stādi.

ZIGFR. MEIEROVICA BULV. Nr. 18
(Preptītē Nacionālā Teātrī).

REDAKCIJA, EKSPEDICIJA UN KANTORIS:
Rīga, Dzirnavu ielā Nr. 57.
Redakcija atvērtā katra dienu no pulkst. 10—14, trēšdienas, piektdiens un svētdienas arī no pulkst. 20—24.

REDAKCIJAS TĀLNU:
Redakcijas: 30091
Redaktors: 98427
Sudin. dala: 30091
Izdevējs: 30602

Athīd. redaktors: TEODORS SPADE
Redaktors: ARNOLDS ŠMITS
Izdevējs: NIKOLAJS SEGLENIKS

Sporta pasaule

īstāk pirmadienai,
ceturtdienai un sestdienai ritais

Astotais gada gājums.

ABONĒŠANAS MAKSĀ:

Ar piedāvātu Rīgā un visā Latvijā:
1 mēn. Ls 1,30; 3 mēn. Ls 3,90;
6 mēn. Ls 6,50; 1 gads Ls 12,50.
Abonēšanas maksā Igaunijā un Lietuvā:
1 mēn. Ls 1,35; 3 mēn. Ls 5,40;
6 mēn. Ls 7,75; 1 gads 12,75.

Da visām ārējām valstīm Eiropā un
Ārpus Eiropas vietējā abonēšanas
maksā 100% dzīrgāzi.

Abonēšanai izdotis no 1 un 15. daļ.
Tehniskie rāķiņi pasti Nr. 11022.

Erasts Ziemelis

Latvijas 20 labākie vieglatleti 1939. gadā

Vairāk vērības gargabalskrējiem!

«Sporta Pasaules» statistiku oficiāli apstiprinājuši Latvijas
Vieglatletikas Savienība

Apūlkojot mūsu gargabalskrējēju līgada pārākumus, jauzvērētās zīmīgi un ieteikumi fakti. Pirmkārt, gargabalskrējiem arī šogad esam apliecinājuši savu pārākumu pār kaimiņu Igauniju, parādot mums labvēlu punktu attiecību notikušajā valstu sacīkstē. Sevišķi vērtīgs šīs parākums ir tādēļ, ka to reizējā bijām izgājuši bez rekordista V. Vitola. Gan pat bez minētā parākuma valstu sacīkstē varētu apgalvot, ka arī šogad latvieši ir bijuši pārākās gargabalskrējēji Baltijā. Taču apūlkojot mūsu pasu sasniegumus tuvāk, atklājas ne viens tālākās aina, un tas vairs nav iepriekšēji. Viengāji gargabalskrējēju distance, ar kā vēl varam apmierināties, ir 5000 metri. Te gan rezultati ir pieņemami labi, gan arī dalībnieku skaits apmierinā. Cēlonis labā nozīmē te mēklējams apstākli, ka 5000 metrus varam visai bieži atrast sacīkšu programās. Tieši pretējo jāsaka par pārējām gargabalskrējiem disciplīnām. Nav jau nekāds brūnumis, ka mūsu gargabalskrējēju kārtas nav plaši. Beš sacīkstēm nevar pievilkli sportistu masu, bet tikai no masas varam cerēt izaudzināt augstvērtīgu sasniegumus. Lāukāki stāvoklis ir tieši cījīšķiskais gargabals, proti skākot ar 10.000 metriem. Tiesām ir pēdējais laiks kautko darīt gargabalskrējiem labā, ja negribam, ka tie nonāk tādā pāberņu stāvokli, kādā vēl nesen atrādās trijšķēkšana, barjerskrējēji un vēsēra mešana.

3000 METRI.

Latvijas rekords — V. Vitols (ASK) 8:46,3 min. Pasaules rekords — G. Hekerts (Somija) 8:14,8 min. Baltijas rekords — E. Prēms (Igaunija) 5:42,8 min.

Latvijas 20 labākie sasniegumi 1939. gadā ir:

1. V. Vitols (ASK)	9:01,0
2. V. Ilgažs (ASK)	9:01,9
3. A. Tirnars (8. VAPSK)	9:04,4
4. E. Tirnars (8. VAPSK)	9:13,6
5. E. Laipeneks (US)	9:13,8
6. J. Kvivečiņš (Unions)	9:18,0
7. V. Bucenieks (ASK)	9:20,7
8. K. Romanovskis (LAS)	9:26,3
9. J. Bērziņš (LAS)	9:30,8
K. Plamēse (8. VAPSK)	9:30,8

5000 METRI.

Latvijas rekords — V. Vitols (ASK) 14:55,0 min. Pasaules rekords — oficiāli L. Lehtinen (Somija) 14:17,0 min., neoficiāli T. Meki (Somija) 14:08,8 min. Baltijas rekords — V. Vitols (Latvija) 14:55,0.

Latvijas 20 labākie sasniegumi 1939. gadā ir:

1. K. Romanovskis (LAS)	15:17,8
2. E. Tirnars (8. VAPSK)	15:22,4
3. V. Vitols (ASK)	15:29,0
4. A. Tirnars (8. VAPSK)	15:45,8
5. V. Ilgažs (ASK)	15:50,9
6. R. Vitols (DzAPSK)	15:51,0

10.000 METRI.

Latvijas rekords — V. Vitols (ASK) 31:52,7 min. Pasaules rekords — T. Meki (Somija) 30:02,0 min., neoficiāli 29:52,6 min. Baltijas rekords — V. Vitols (Latvija) 31:52,7 min.

Latvijas 10 labākie sasniegumi 1939. gadā ir:

1. E. Tirnars (8. VAPSK)	32:36,6
--------------------------	---------

25.000 METRI.

Latvijas rekords — N. Mālēko (LAS) 1:30:04,8 st. Pasaules rekords — E. Tamila (Somija) 1:21:27,0 st.

Latvijas labākie sasniegumi 1939. gadā ir:

1. M. Lilje (US)	1:25:53,0
2. K. Värna (Olimpija)	1:31:54,0
3. K. Blumbergs (US)	1:36:13,0
4. A. Tirzitis (VEF)	1:44:07,0
5. K. Rudzītis (LAS)	1:44:24,0
6. P. Ozoliņš (Marss)	1:47:46,0
7. R. Zvanis (LSB)	1:47:50,0
8. M. Egilis (LAS)	1:49:03,0
9. E. Maurījs (US)	1:51:52,0

Konstantins Romanovskis — Latvijas 1939. gada sezonas izcelikais 5000 metru skrējējs. Uzņēmums: treneris R. Vitheofs apsveic savu skolnieku Romanovski pēc uzvarsas 500 m skrējējā Igaunijā — Latvijas valstu sacīkstē, kur Romanovskis absolvoja savas dzīves ātrāko 5000 metru skrējēju, veicot distanci 15:17,8 minutēs.

2. R. Levīts (DzAPSK)	83:08,2
3. M. Lilje (US)	83:20,0
4. K. Romanovskis (LAS)	83:22,4
5. V. Bucenieks (ASK)	83:55,1
6. J. Bērziņš (LAS)	85:06,5
7. A. Mīts (LSB)	87:57,0
8. H. Zandovskis (LSB)	88:52,0
9. R. Zvanis (LSB)	40:36,0

Jau trešo gadu pēc kārtas nevarām sastādīt 10.000 metrus distanci veicējus, tāk joti nepopulāra ir kļuvusi pie mums šī klasiskā distāncē. Saīdzītītā mūsu sasniegums līdzā ar igaunu veikto, redzam, ka tikai pašas pirmajās vietās mūs ir realizējušies teicamāki laiki, kamēr tālākājās mūs mūsu kaimiņi tauta ir prieķītā. Tā igaunu labāko sarakētā varā redzēt pat vēl 13. vietā labāku laiku par 37 minutēm. Netrūkst vienīgi arī 10. labāko caurmēra atzīmes nevienu gadu.

Atgriežoties pie mūsu sasniegta, kā lepniecīgā parādība jāatzīmē Levica un Lilje's progress. Pēc pārtraukuma skrejējā atgriežies mūsu agrāko dienu „lauvu” V. Bucenieks un tiešām atzīstāmi. Vēcas spējas vēl runā!

25.000 METRI.

Latvijas rekords — N. Mālēko (LAS) 1:30:04,8 st. Pasaules rekords — E. Tamila (Somija) 1:21:27,0 st.

Latvijas labākie sasniegumi 1939. gadā ir:

1. M. Lilje (US)	1:25:53,0
2. K. Värna (Olimpija)	1:31:54,0
3. K. Blumbergs (US)	1:36:13,0
4. A. Tirzitis (VEF)	1:44:07,0
5. K. Rudzītis (LAS)	1:44:24,0
6. P. Ozoliņš (Marss)	1:47:46,0
7. R. Zvanis (LSB)	1:47:50,0
8. M. Egilis (LAS)	1:49:03,0
9. E. Maurījs (US)	1:51:52,0

MARATONS.

Latvijas labākais sasniegums — A. Motmilers (ASK) 2:41:58,2 st. Pasaules labākais sasniegums K. Sons (Japana) 2:29:19,2.

Latvijas labākais sasniegums 1939. gadā ir:

1. H. Grīnbergs (LAS)	3:12:52,6
2. K. Blumbergs (US)	3:24:42,6
3. K. Värna (Olimpija)	3:33:03,8
4. P. Ozoliņš (Marss)	3:38:18,3
5. A. Tirzitis (VEF)	3:57:20,6

Kā jau vairākus gadus, arī šogad Latvijas maratons skriets tikai vienu reizi — vispārējais sporta svētkos. Protams, sasniegumi nav iepriekšēji, un vienīgais apmierinājums mūs var būt tas, ka arī igauniem nav nekā iepriekšējās. Viņu labākais viņi Lontā līdzā 42,2 km garā distānci veicē gan mazliet labākā laikā par mūsu pirmo — 3:06:40,4 stundās.

BOKSA

SACĪKSTES
LSZ sastādinā — Tallinas UENUTO

notikē

Rīga, Sporta namā, Starta ielā 3

10. decembri pl. 19

Ieejas maksas: Ls 2,10 un 1,10 (sēdvietas), Ls 0,75 (sēdvietas karavīriem un skolniekiem), Ls 0,50 (stāvvietas)

LATVIJAS SMAGATLETIKAS SAVIENIBA.

10 skolas cīnas ģimnazijs basketbola turnīrs:

Augstas Franču liceja un P. Dzena ģimnazijs uzvaras

Dzena ģimnazijs uzvaras

Vakar Sporta namā P. Dzena ģimnazijs sākējumi sākās Rīgas vidusskolu un arodskolu basketbola turnīrs. Sigāda skolu dz